

Hra nutící děti i k sebevraždě je v Česku

PRAHA Děsivá internetová hra s názvem Modrá velryba se podle policie dostala z ruský mluvících zemí i do českého kyberprostoru. V souvislosti s ní podle oficiálního prohlášení prověřuje několik nedávných úmrtí dětí.

Hra je pojmenovaná podle toho, že se velryby někdy z nejasných důvodů vrhají na pláž, kde poté zahynou. Mezi úkoly, které musí účastník splnit, údajně patří sebepoškození, sledování hororů či vstávání v neobvykle brzké hodiny. Tradovaná hra má pevně daný systém: účastník musí během 50 dnů splnit 50 úkolů, posledním je prý spáchání sebevraždy. Klíčovými rolí ve hře mají anonymní „kurátoři“, kteří na sociálních sítích údajně dětem v předpubertálním a pubertálním věku jednotlivé úkoly přidělují a v případech odporu vyhrožují možnými vážnými důsledky pro ně či jejich okolí.

S nebezpečnou hrou se však ve světě zatím věrohodně nepodařilo spojit ani jednu podezřelou smrt. Někteří internetoví experti navíc tvrdí, že neexistuje a jde o mystifikační informaci sdílenou v internetovém prostoru. Policie před ní přesto varuje.

„Po důkladném zmonitorování sociálních sítí můžeme potvrdit, že tato hra se opravdu vyskytuje na území České republiky a bereme ji jako velmi vážnou hrozbu pro českou mládež,“ uvádí policejní tiskové oddělení. teh

LIDOVKY.cz

Celý text čtete na webu www.lidovky.cz

VELIKONOČNÍ VÝLET

Vzácné dřevorezby na Bezdězu

BEZDĚZ Na hradu Bezděz jsou až do pondělí poprvé vystaveny tři vzácné dřevorezby pocházející z tamní křížové cesty. Ty ze stezky postupně zmizely po roce 1948. Hrad je získal nazpět až loni. Pocházejí z přelomu 17. a 18. století. Patnáct kapliček lemujících cestu na hrad bylo nejprve vyzdobeno malbami, později je nahradily dřevorezby neznámého autora. V poslední kapličce na úpatí Bezdězu stála soška Panny Marie. Přestože tři nové vystavené desky přežily třeba i druhou světovou válku zachovalé, nyní musely projít restaurátorskými dílnami, kde byly také vloženy do původních rámu. pař FOTO ČTK

Na kůrovce zacílí i drony

MARTIN RYCHLÍK

PRAHA Lýkožrouti smrkoví čili kůrovci ohrožují existenci středoevropských smrkových lesů. A tak není divu, že právě na ně se zaměřil nový vědecký projekt. Lidrem týmu České zemědělské univerzity (ČZU), jenž z fondů EU vysoutěžil 246 milionů korun, je švédský profesor Fredrik Schlyter.

Expert na vztahy mezi hmyzem a stromy donedávna působil na Švédské univerzitě zemědělských věd v Uppsale, ale teď už pracuje v Praze-Suchdole.

„Ve skandinávských lesích není tolik problémů s kůrovcem jako zde v Česku. I proto je tu co zkoumat,“ řekl LN Schlyter. V posledních letech vedl velké evropské studie, což hodlá využít

v novém projektu nazvaném EX-TEMIT-K. Hlavním cílem je pochopení chemické komunikace kůrovců. Kromě základního výzkumu, jehož výstupy mají zaměřit do odborných časopisů, počítá i s aplikacemi, jež mohou dojít využití v českých lesích.

Už v minulosti Švédové vycvičili psy, kteří dokážou vycítit feromony a lokalizovat kůrovcem zasažené smrky dřívě, než by to zvládly jiné metody. Pokud je takto trénovaný pes s psododem vybaven lokátorem a GPS zařízením, dané stromy mohou být ihned zaneseny do speciálních map.

Od genetiky po krajinu

Šíření kůrovce napomáhají klimatické změny, týká se to celé střední Evropy. „Náš výzkumný záměr je rozdělen do tří úrovní. První je úroveň genetiky, druhá pak fyziologie stromů a třetí se týká krajiny,“ říká Marek Turčáni, děkan Fakulty lesnické a dřevařské ČZU, jenž se Schlyterem v minulosti již spolupracoval a podílel se také na vydání významné monografie *Bark and Wood Boring Insects in Living Trees in Europe – A Synthesis* (2007).

Na první, genetické úrovni chtějí vědci identifikovat geny, jež dávají kůrovci schopnost najít oslabené stromy. Tyto poznatky jsou důležité pro pochopení hmyzích smyslů, jak a proč si najdou strom, na němž si chtějí pochutnat. „Feromonové pastě dnes eliminují miliony kůrovců. Kdybychom to dokázali ještě zefektivnit, mohly by to být deset-

ky i stovky milionů... Tato metoda by byla daleko efektivnější,“ říká profesor Turčáni.

Lesníci chtějí rovněž zjistit, proč podlehnou i silné stromy s vhodnými geny. Ke sledování podmínek, v nichž a jak smrky rostou (sucho, teplo, klimatické extrémy), mají pomoci také hi-tech přístroje na dvou pokusných plochách a nasazení dronů čili bezpilotních lehkých letounů – oktoper. A na třetí úrovni budou badatelé zajímat všechny tyto projevy v krajině – k ochraně lesů hlavně ve středních polohách by mohly napomoci vhodné rozmístěné bariéry stromů produkujících odpuzující látky chránící tak celé oblasti a změna dřevinného složení.

To vše bude mít na starosti nový sedmnáctičlenný tým. Ten

Náš výzkumný záměr je rozdělen do tří úrovní. První je úroveň genetiky, druhá pak fyziologie stromů a třetí se týká krajiny.

”

se rodí a doplňuje. Z ústavu ekologie lesa při Slovenské akademii věd už přišel Rastislav Jakuš, do výzkumu se mají zapojit i Schlyterovi někdejší doktorandi: jeden z Pákistánu, druhý z Indie, jenž ale dosud působil na Kentucky State University. Na otázku, zda bylo těžké přilákat je do Prahy, Schlyter odpovídá: „Ano, bylo. I kvůli byrokracii a vizům,“ říká. Ministerstvo školství sice 32 vybraných „excellentních týmů“ v ČR, o nichž LN píše, štedře podpořilo z unijních peněz – ovšem štedře na české poměry –, z globálního pohledu však nejsou výplaty až tak báječné.

Peníze jsou na šest let

Finance jsou zajištěny na šest let bádání, nicméně fakulta počítá s tím, že výzkum bude pokračovat i po roce 2023.

„Je to pro nás obrovská šance vytvořit komplexní pracoviště,“ věří Turčáni. Za 80 milionů korun se doplní laboratoře pro genetický a dendrochronologický výzkum a vzniknou další pro chemickou ekologii hmyzu a fyziologii stromů. Dokladem, že to v Suchdole myslí s excelencí vážně, je též poradní sbor. Sestavě norských, rakouských či švédských vědců předsedá entomolog Bill Hansson, ředitel Ústavu Maxe Plancka pro chemickou ekologii v Jeně. Má skoro deset tisíc citací a navíc: od roku 2014 je viceprezidentem slavné společnosti Maxe Plancka. „Jsem rád, že nám navzdory svému vytížení pomáhá,“ říká děkan.

Nový seriál LN od 21. dubna Právo a peníze v rodině

JSOU PŮJČKY V RODINĚ BEZPEČNÉ?

+ BONUS

Právní mapa lidského života od narození až do smrti a dědictví

PŘEDPLATNÉ na 4 týdny za 320 Kč

Předplatné objednávejte na 225 555 533 nebo na www.lidovenoviny.cz/rodina

LIDOVÉ NOVINY

Místo činu. Zbytky smrkového lesa po napadení kůrovcem v Česku.

FOTO MAFRA - LADISLAV NĚMEC